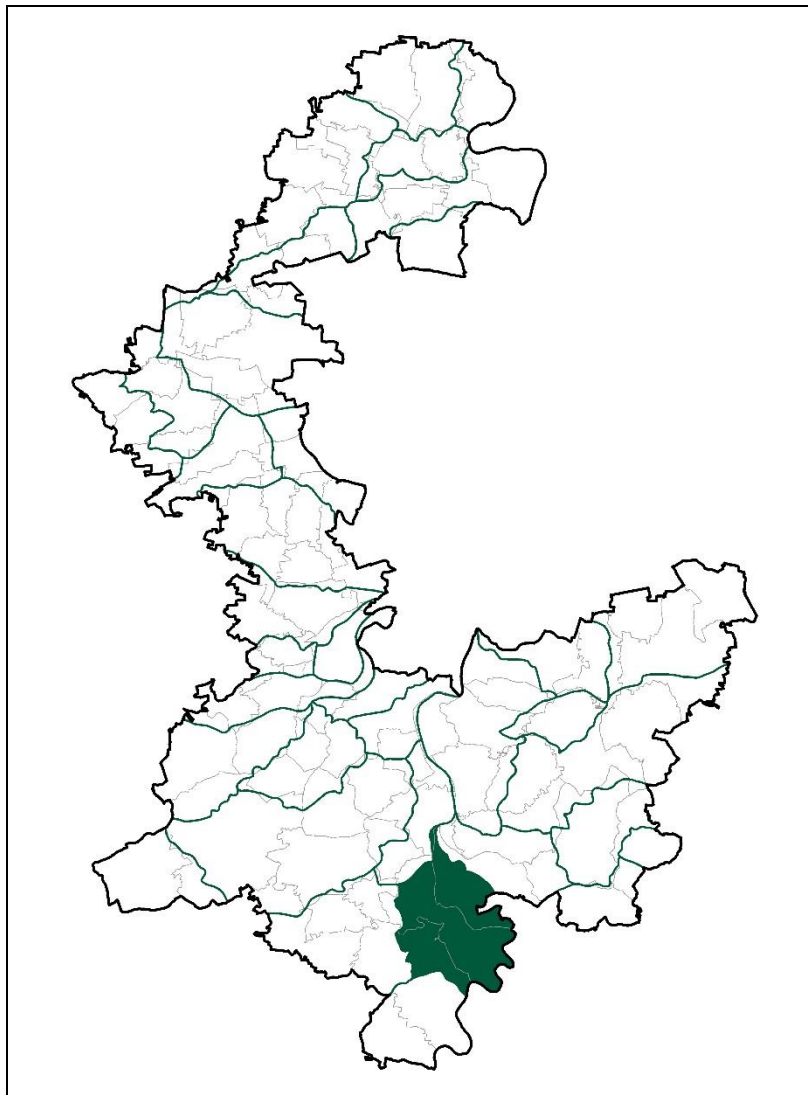

SVATOJÁNSKÉ HVOZDY

28

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Osada Ztracenka ze Smetanovy vyhlídky

Štěchovice od Brunšova

Kaňon Vltavy od Hradištka

Dotčené obce:

Hradištko, Slapy, Štěchovice, Davle

Sousedící krajinné okrsky:

23 – Údolí Kocáby, 26 Povltavský venkov, 27 – Medník, 29 – Bušlapy

Popis vymezení krajinného okrsku:

KO je ze západu vymezen rozvodnicí Vltavy a Sázavy, z východu rozvodím Hvozdnického potoka a rozvodnicí povodí Kocáby k uzavíracímu profilu pod soutokem s Královkou a z jihu rozvodnicí od kaple Nanebevzetí Panny Marie Na Rovínku.

SVATOJÁNSKÉ HVOZDY

28

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

SVATOJÁNSKÉ HVOZDY

28

VODNÍ REŽIM

KO lze z hydrologického hlediska rozdělit na dvě velmi odlišné poloviny. Severní, při pravém břehu Vltavy (na území sídel Masečín a Hradištko) má charakter relativně ploché terasy Vltavy vyvýšené asi 100 m nad dno údolí řeky, s okraji rozrytými přímými roklemi. Její severní část je urbanizována, zbytek pokrývá orná půda a lesy. Jižní část, při levém břehu Vltavy (mezi Štěchovicemi a Třebenicemi) má charakter zalesněné pahorkatiny s poměrně hustou sítí malých vodních toků s větvnou hydrografickou sítí, z nichž nejvýznamnějším je Kocába ústící do Vltavy v obci Štěchovice.

Všechny vodní toky v KO mají velmi malá povodí s rychlou odezvou na přívalové srážky. V KO jsou četné malé terénní deprese, především v zalesněném území jižně od Štěchovic, jedna větší je situována při pravém břehu Vltavy u obce Brunšov. Údolí Kocáby vyplňují z větší části nivy. KO je významný z hlediska energetiky, na jeho území se nachází přehradní hráz a vodní elektrárna Štěchovice. Zajímavostí je Homole, horní nádrž přečerpávací vodní elektrárny Štěchovice. V případě velkých povodní na Vltavě může být ohroženo území obce Štěchovice. Potenciální maximální retenční schopnost KO je díky velkému podílu lesů velmi vysoká, téměř dvakrát vyšší než je průměr celého území ORP Černošice.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Nezastavěné plošiny vltavských teras (na severu KO okolo Masečina a Hradištko) jsou využívány k zemědělskému hospodaření, většinou na orné půdě, na svažitějších pozemcích jako louky a pastviny. Jižní část v prakticky výhradně využita k lesnímu hospodářství s občasnou světlinou luk.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Svatojánské hvozdy se nacházejí sídla obcí Hradištko a Štěchovice. Štěchovice jsou obslužným střediskem, Hradištko je vesnice s širší obslužnou funkcí. Sídla krajinného okrsku jsou dotčena rezidenční suburbanizací. Sídla jsou vystavena poměrně silnému suburbanizačnímu tlaku, který má počátky již v období První republiky – například prvorepublikové letovisko na Žižkově vrchu, jehož rozvinutější jižní část je součástí krajinného okrsku. Protože Štěchovice již dosáhly svých (fyzických) limitů růstu, suburbanizační tlak se přesouvá do Hradištko a Masečina. Významným fenoménem, stejně jako v sousedních krajinných okrscích je (i neoficiální) velkoplošná transformace rekreačních objektů a chatových osad na trvalé bydlení. V období 2001 až 2011 tak vzrostl počet obyvatel v sídlech krajinného okrsku na 137 % počátečního stavu.

Stavební rozvoj je prakticky neřízený s velmi výraznými dopady na identitu a prostupnost krajiny. S výrazným suburbanizačním růstem počítají i územní plány. Růst zastavěného území, který činil za období 2006 až 2016 13 %, se má dynamizovat na dalších 38 % pro období od roku 2016 do plánovaného výhledového stavu.

REKREACE V KRAJINĚ

Území KO je od počátku 20. století symbolem trampské romantiky. V průběhu 20. století tak byla na většině dostupných a atraktivních částí krajiny realizována velmi intenzivní výstavba chatových osad, v některých místech (údolí Kocáby u Štěchovic, soutok Vltavy a Sázavy) byla tato místa prakticky „privatizována“ chataři. Jižní hůře dostupná část KO kolem Svatojánských proudů je využívána spíše ke krátkodobé turistice a trampské chaty (osada Ztracenka) jsou spíše atrakcí, než zásadním zatížením krajiny. Zásadní význam mají hluboké lesy mezi Štěchovicemi a Slapy. Napříč Svatojánskými proudy prochází replika historicky 1. značené trasy KČT. Ve Štěchovicích začíná dálková červená značená trasa KČT směřující přes Slapy na Konopiště. Naučná stezka Svatojánské proudy a Naučná stezka Vystěhované Hradištko.

SVATOJÁNSKÉ HVOZDY

28

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou KO je ve vrchních partiích teras Vltavy velmi dobrá, lesní i zemědělská krajina je protkána sítí polních a lesních cest, včetně velké hustoty značených turistických tras.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Ekologická stabilita KO je vysoká, KO má vysoký stupeň zalesnění. Ekologickou prostupnost tak omezují zejména kvazi-urbanizované plochy chatových osad, zejména v na soutoku Kocáby a Vltavy.

Územím KO prochází západní větev nadregionálního biokoridoru údolím Vltavy z lesního nadregionálního biocentra „Štěchovice“ ve dvou větvích dále na sever k Praze. Regionální ÚSES reprezentuje lesní osa z NRBC směrem na západ k Brdům, která na území KO spojuje nadregionální biocentrum „Štěchovice“ s regionálním biocentrem „U Šedivého vrchu“. Lokální ÚSES reprezentuje větev údolím Kocáby, propojená lesem s regionálním ÚSES, větev z biocentra „Štěchovice“ jižně od Slap k Vltavě a dále na západ a jih. Ve středu Hradištku je izolované biocentrum.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINY

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Rozvojové plochy pro bydlení v Masečíně (dopravně obtížně přístupné sídlo)

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY

➔ A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY

➔ A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | KULTURNÍ HODNOTY

Přírodní park Střední Čechy

Přírodní rezervace Kobylí draha

Kaňon Vltavy – Svatojánské proudy

Soutok Vltavy a Sázavy u Davle

Vyhlídky na soutok Vltavy a Sázavy Orlí hnízdo v Hradištku

Vyhlídky na Štěchovickou přehradu z Brunšova

Romantické údolí Kocáby

Hluboké lesy mezi Štěchovicemi a Slapy

Hluboké lesy mezi Hradiškem a Rabyní

Památný strom Babyka na Hradištku

Kultovní trampské chatové osady v údolí Kocáby (Hadí řeky): Kansas, Maják, Louisiana, Úsvit, Havran,

Přehrada a plavební komora Štěchovice

Přečerpávací vodní elektrárna Štěchovice, s vodní nádrží na vrchu Homole

Přehrada Slapy

Obloukový železobetonový most Dr. Edvarda Beneše mezi Štěchovicemi a Brunšovem

Kultovní trampské chatové osady na Svatojánských proudech: Ztracená naděje (Ztracenka), Vatra Hiawatha, Bardi,

Svatojánské proudy, Spojené kluby osad Třebenicích

Kultovní trampské chatové osady na Vltavě u soutoku se Sázavou: Kioto, Dvě řeky, Omaha, Mandát, Fortune, Good Luck

Klášter na Ostrově (klášter Stětí sv. Jana Křtitele na Ostrově)

Archeologické naleziště trhového městečka Sekanka

Zámek Hradištko

Kostel sv. Jana Nepomuckého ve Štěchovicích

Křížová cesta Štěchovice

Bývalé cvičiště a vojenský prostor jednotek SS táhnoucí se od Hradištku až po Benešov

Socha sv. Jana Nepomuckého na Svatojánských proudech

Kaplička v Třebenicích

SVATOJÁNSKÉ HVOZDY

28

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➤ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Riziko přívalových povodní na svazích kaňonu Vltavy
Kanalizované koryto Kocáby ve Štěchovicích
Louka jižně od Masečína, na hranici údolí Kocáby, absolutně vyschlá, s rozvinutou stepí

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➤ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Velké půdní bloky na poměrně prudkých svazích Žižkova vrchu nad Masečínem, s pozorovatelnou silnou rýhovou vodní erozí, splachy vody a bahnotok do zástavby Masečína (problém eskaluje nevhodná orba po spádnících polí)

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➤ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Území Masečína, velmi špatně dopravně dostupné, zatížené rezidenční suburbanizací
Zatížení Hradištka rezidenční suburbanizací
Transformace chatových osad na trvalé bydlení bez adekvátní vybavenosti veřejnou infrastrukturou, související přetížení silniční sítě
Žižkův vrch a Hvozdy – přetížení lesů individuální rekreací v chatách, privatizace lesů

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➤ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Neprostopnost kaňonu Vltavy pro pěší a cyklisty mimo silnici II/102 >> zcela chybí samostatná cyklostezka Praha – Davle – Štěchovice
Chybí cyklistické propojení Štěchovice – Slapy mimo silnici II/102

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➤ A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES I

➤ A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES II

Východní větev NRBK ve Štěchovicích ve střetu se zástavbou
Západní větev NRBK Vltavy mezi Štěchovicemi a Davlí prochází zástavbou nedokončeného letoviska Žižkova vrchu
Vložené LBC v NRBK ve vodní větvi má nedostatečné rozměry
Nedostatečná rozloha LBC na větvi lokálního ÚSES na Kocábě
Chybí vymezení lokálního ÚSES mezi NRBC „Štěchovice“ a LBK na jih k obci Slapy
Izolované LBC v Hradištku nedostatečných rozměrů (prověřit napojení k NRBC „Štěchovice“ či NRBK na soutoku)

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➤ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Další pokračování nekoordinované suburbanizace, zejména v Masečíně
Pokračující transformace rekreačních chat na trvalé bydlení

SVATOJÁNSKÉ HVOZDY

28

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Krajina městských letovisek v rekreačně hodnotné krajině hlubokých hvozdu.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Krajina hlubokých smíšených lesů na jihu, s romantickými rekreačními osami kaňonů Vltavy a Kocáby. Rekreační, takřka parková, otevřená krajina okolo dobře vybavených letovisek.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Vytvoření prostorově oddělené trasy pro pěší a cyklisty kaňonem Vltavy podél silnice II/102.

Vyhledat alternativní trasu pro dálkovou cyklistiku v úseku Štěchovice – Slapy mimo silnici II/102.

Zlepšení podmínek překonávání Vltavy a Sázavy mezi Davlí, Sázavou, Štěchovicemi a Hradiškem pro pěší a výletníky na jízdních kolech.

Rozvíjet Štěchovice jako kultivovaného východiště turistů a návštěvníků do Hvozdu, na Svatojánské proudy a do údolí Kocáby.

Upřednostňovat rozvoj kvality obytného prostředí před plošným rozrůstáním zástavby.

nepřipustit transformaci rekreačních chat v těžko přístupných polohách na bydlení, ponechat na dožití stavby v obtížně dostupných chatových osadách na prudkých svazích v lesích; maximálně možná redukce chat, které jsou ve střetu se zájmy ochrany přírody a krajiny a lesa.

Zachovat krajinné prostory mezi sídly, zajistit krajinné vazby mezi lesní krajinou kaňonu Vltavy a sousedícími otevřenými zemědělskými krajinami.

Zvyšovat kapacitu otevřené krajiny okolo sídel pro každodenní rekreaci obyvatel.

Využít rekreačních a kulturních potenciálů soutoku Vltavy a Sázavy (Ostrov u Davle, Hradištka, Sekanka, sv. Kilián, bývalé SS cvičiště v Hradištku atp.).

Rozvíjet návštěvnickou infrastrukturu na Ostrovském klášteře a na Sekance.

Vytvořit prostorové podmínky pro zajištění funkčnosti všech prvků ÚSES.

Revitalizovat koryto Kocáby ve Štěchovicích.

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITYNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Vytvoření prostorově oddělené trasy pro pěší a cyklisty kaňonem Vltavy podél silnice II/102.

Rozvoj Štěchovic jako kultivovaného východiště turistů a návštěvníků do Hvozdu, na Svatojánské proudy a do údolí Kocáby.